

EDITORIAL

La censura i les proximes eleccions

A lo llarc d'estos mesos les noves autoritats sorgides de les urnes del passat mes de maig havien estat donant mostres d'un preocupant talant autoritari. Finalment, esta tendència ha acabat cristallisant en la mes característica de les accions dictatorials: la **censura**. El regidor de Cultura Festiva del **Ajuntament de Valencia ciutat, Pere Fuset**, ha manifestat la seua intencio de vetar uns poemes en el **Llibre Oficial Faller** de 2016. La rao: estar escrits en **llengua valenciana**. L'excusa: que utilisen les **Normes d'El Puig** i no les de la **AVL**. La justificacio: que la AVL es l'orgue oficial que figura en el **Estatut d'Autonomia**.

A la censura se suma el **cinisme**. Perque, per posar nomes un eixemple, estos son els mateixos que aplaudien els actes de resistència als **desdonaments**. En aquella ocasió donaven mostres d'entendre clarament la diferencia entre lo que es **ilegal** i lo que es **just**, i manifestaven la seua aprovació a fer tot lo possible per a evitar que la gent haguera d'abandonar les seues llars, i de canviar una llei injusta en quant tingueren ocasió.

Curios que ara, quan els conve, reclamen l'obediència cega a la llei, i se recolzen en una AVL a la que hipocritament califiquen de frut del consens, quan tots sabem que fon producte d'un **pacte polític** covat d'amagat al poble, com igualment ho fon l'Estatut d'Autonomia de 2006, que els valencians no votaren.

El **sectarisme** mes descarat governa la **Generalitat Valenciana** mentres s'omplin la boca parlant del consens, l'unió i la col·laboració de tots els valencians.

Per cert, esperem que esta **obsessió** mal-sana contra la llengua valenciana els deixen en algun moment temps per a començar a governar i complir les seues promeses.

De cara a les proximes **eleccions del 20 de decembre**, ¿son estos partits els que van a defensar els interessos de **tots** els valencians? Por dona imaginar als seus representants en el **Congrés dels Diputats** "defenen" els interessos valencians. Un **PSOE** que apròva l'actual sistema de finançació que tant nos perjudica, un **Compromís** que a penes pot amagar la seua submissió a **Catalunya** i un **Podemos** que repartix les seues filies entre el centralisme i el catalanisme.

Pero si el panorama es negre per lo que fa als tres partits que nos governen en coalició,

en els altres la cosa no està mes clara.

Isabel Bonig, actual cap del **PP** valencià, donant mostres de que considera bovos als valencians, brama contra el catalanisme actual vestint-se, una vegada mes (quin avorriment) en el trage del valencianisme.

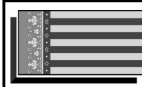
Hem de recordar que esta dona fon alcaldesa de **Vall d'Uxo**, i que a lo llarc del seu mandat en cap moment donà mostres de voler recuperar el nom valencià de la localitat. I ben prop tenia al professor **Peñarroja**, el qual ha fet l'estudi mes profund i rigoros que se pot fer sobre la denominació del poble sense trobar un sol document a lo llarc de tota l'història en el que figure com a **Vall d'Uixó**, nom oficial actualment. No obstant l'evidència, la facilitat, i el temps (dos legislatures), la senyora Bonig no se prengue la molestia de llevar el nom en català per a recuperar la dignitat al seu poble, i de pas mostrar-ne alguna per la seua part.

¿Que podem dir de **Ciudadans**? No nomes **Albert Rivera** manifestà en son moment la seua simpatia pel projecte *cultural* dels països catalans, sino que en recents declaracions ha tractat de diluir l'importància de l'infrafinançació valenciana en la clara intenció de negar-nos el deute històric.

Pero tranquils, nos queda el rei, que veurà per nosatres. ¡Ah, no!, que **Felip V bis** passa tant dels valencians com tots els demes.

La gent s'escarotà el passat **2 d'Octubre** quan començà el seu discurs en l'entrega dels **Premis Jaume I** en un "*bona tarda*" insultant. "Un erro, una confusió, un mal consell d'algu", intenten justificar-lo. Hem de fer notar que esta es la tercera vegada en que hem hagut de referir-nos a la **Casa Real** en estos editorials, i sempre per a denunciar el del·liberat despreci demostrat per la llengua valenciana, es dir, pels valencians. (Per si tenen curiositat, les altres dos corresponen als exemplars 61 i 94).

La conclusió es evident. Està clar que ni els de fora van a defensar els nostres interessos, ni ho van a fer els de casa que estan compromesos en uns projectes polítics aliens. Nos queden les forces polítiques **d'estricta obediència valenciana**, per a les quals sempre hem demanat el vot des d'estes llinees. Alguns continuaran apelant al vot util per a repetir erros passats, pero l'unic vot util es el que recolza als qui tenen com a referent únicament al **Poble Valencià**.

PUBLICACIÓ EN
LLENGUA
VALENCIANA

LA CITA

No existix tirania pijor que l'exercida a l'ombra de les lleis i en aparencies de justícia.

Montesquieu

SUMARI

- 1
• EDITORIAL: **LA CENSURA I LES PROXIMES ELECCIONS**
- 2
• LLISTAT: **ACTIVITATS CULTURALS**
- FENT MEMORIA: **LA GRAMÀTICA DE LA LLENGUA VALENCIANA DE LLUÍS FULLANA**
- 3
• JOCS TRADICIONALS (IX): **JUGAR A LA TROMPA (II)**
- RESENYA BIBLIOGRÀFICA: **NOVA GRAMÀTICA DE LA LLENGUA VALENCIANA**
- CRONICA: **PRESENTACIÓ DE 50 REFLEXIONS VALENCIANISTES. LA VEU DEL ROGLE 2**
- 4
• PASSATEMPS
- NADALENCA: **DONE'M L'ASGUILANDO**

ACLARIMENT

Esta publicació està redactada en les Normes d'El Puig. Encara que es una obra col·lectiva,

l'encarregat de la redacció final de cada article te llibertat per a fer-ho en la normativa d'accentuació de la seua preferència. Este tema es motiu de debat, pero no de divisió, entre nosatres.

AVIS

Encara estan a temps d'adquirir la nostra loteria de Nadal. Jugem al numero

28553

Poden demanar participacions (3 €) cridant al telefon de la capçalera d'esta pagina.

I sempre estan a temps de fer fotocopies d'est eixemplar per a repartir entre amics i coneguts. En estes festes, entre dinars i sopars, entre torrons i pastissos de moniato, res com llegir el *Rogle*... i un bon antiacit.

ACTIVITATS CULTURALS DECEMBRE DE 2015

Trobarà més informació dirigint-se a les respectives associacions:

Aellva (Assoc. d'Escriptors en Llengua Valenciana)
C/ Alt, 64. 46003 Valencia C.
www.aellva.org

CCV (Círcul Cívic Valencià)
http://www.circulocivico.org
prensaccv@gmail.com

CVal (Convenció Valencianista)
www.convenciovalencianista.org
cvalencianista@gmail.com

El Piló (Associació Cultural El Piló)
C/ Dr. Moliner, 10-B. 46100 Burjassot
elpilo@telefonica.net
Tel: 963 63 42 75

LRP (Lo Rat Penat)
C/Trinquet de Cavallers,9.46003 Valencia C.
Tel: 963 91 09 92
www.loratpenat.org

RACV (Real Academia de Cultura Valenciana)
C/Avellanes 26. 46003 Valencia C.
Tel 963 91 69 65 Fax: 963 91 56 94
www.racv.es

Rogle
Vore quadro a banda en pagina 3.

3 Dec (dijous) 20:00 h. Seu d'El Piló. Burjassot

PRESENTACIÓ de llibres d'Edicions Mo-sseguello.

+Info: **El Pilo** i **El Rogle**

4 Dec (divendres) 21:30 h. Ateneu Mercantil, Valencia ciutat.

SOPAR i ENTREGA PREMI "FLAMA"

+Info: **CCV**

11 Dec (divendres) 22:00 h. Teatre Principal. Valencia ciutat.

CXXXII JOCS FLORALS de la Ciutat i Regne de Valencia

+Info: **LRP**

13 Dec (dumenge) 11:00 h. Jardins del Real (Eivres). Valencia ciutat.

TOTS ELS DIES 9. Homenage al Pare Lluís Fullana i Mira

+Info: **CVal** i **Rogle**

13 Dec (dumenge) 19:30 h. Palau de la Música. Valencia ciutat.

CONCERT DE NADAL. Cor Popular de Lo Rat Penat

+Info: **LRP**

14 Dec (dilluns) 19:30 h. Seu de l'Aellva.
TERTULIA-TALLER DE PROSA

Voro López: "Actualisació i aplicacions de normativa".

+Info: **Aellva**

18 Dec (divendres) 20:00h, Seu de LRP.
PRESENTACIÓ del "Calendari de Lo Rat Penat".

+Info: **LRP**

21 Dec (dilluns) 19:30h. Seu de LRP.
FORO D'OPINIO: **José Viña Ribes:** "140 años de vida son posibles".

+Info: **LRP**

Del **26 Dec** al **4 Gin.** Recint ferial "Fira València". Paterna.

EXPOJOVE

+Info: **LRP**

FENT MEMORIA

La Gramática de la Lengua Valenciana de Lluís Fullana

J.M.M.

Valenciana, la qual havia confeccionada per encarrec de dita institució i que s'editoria eixe mateix any en un interessant prolec de **Teodor Llorente Falcó**, director del mencionat Centre.

En esta dedicatòria Fullana es mostra humil, com ell era i acort en la dignitat religiosa que ostentava, i assumix lo que ell califica de "difícil mampresa": per una banda per l'elaboració del propi treball gramatical, del que tan necessitat estava el conjunt de valencians que des-pertaven al renaiximent de la llengua pròpia i, expectants, precisaven d'un instrument per a escriure en propietat; i, per una altra, per haver d'acometre este treball sistemàtic casi en primícia, sense tindre massa precedents en els que basar-se. Per tot açò l'autor considerava que es tractava d'un "ensaig que podrà servir de base, fetes les degudes esmenes, a una Gramàtica completa que deurà publicar-se en un temps no llunyà".

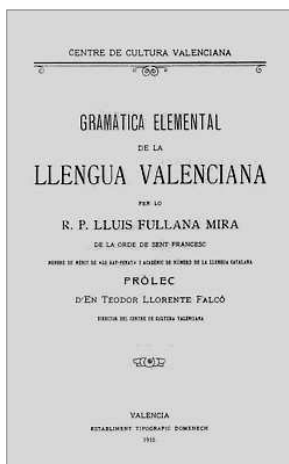
En aquell moment s'era conscient, i aixina ho manifestava Llorente, que el valencià "per influències de la llengua oficial i el menyspreu de les classes cultes, pergué pòc a pòc molta de la seua puressa i elegància", i per tant es feya necessari depurar el llenguatge, recuperar-lo; pero s'havia de fer sense que eixa restauració significara desarrelar-se de l'ànima del poble, dels valencià parlants en definitiva.

Una vegada acabades les sessions celebrades en 1914 en **Lo Rat Penat** per a buscar una solució ortogràfica, i redactat el projecte d'elaboració d'unes normes ortogràfiques per a la llengua valenciana, el qual fon aprovat en assemblea eixe mateix any, era necessari afrontar el repte de dotar a l'idioma valencià d'una gramàtica. Llorente, en el prolec d'esta *Gramàtica*, fa un relat d'este acort i justifica l'encarrec realitzat a Fullana per a elaborar-la: "podem afirmar que ningú, en los moments presents, ha fet estudis tant especials del valencià, que li permetixquen ostentar el títol de mestre en dita ciència"; per a seguir mes avant indicant: "El autor d'estes

Ara fa cent anys, línies tingué el honor, en la segona un mes de juliol, sessió que celebrá el Centre, de proposar la publicació de la *Gramàtica*, encarregant la seua redacció al P. Fullana, i ab gran entusiasme s'aprobá la proposta. Açó ocorria en lo mes de Febrer."

Centre de Cultura Valenciana, en la que s'encapçalava la *Gramàtica Elemental de la Lengua Valenciana*, la qual contava en una gran reputació en el camp de la filologia i en un bon grapat de treballs publicats al respecte: *Morfologia del verb en la llengua valenciana* (1906), *Característiques catalanes usades en lo Reine de Valencia* (1907), *Estudi sobre Filologia valenciana* (1908), *Ullada general a la morfologia catalana* (1906, publicat en 1908).

La *Gramàtica* propiament dita està estructurada en **quatre parts**: la primera la dedica a la Fonetica, la segona a l'Ortografia, la tercera l'ocupa la Morfologia i l'última, la Sintaxis.

Les lloes i les crítiques s'han succeït des d'aquell moment i, clar, tambe ya en epoques ben proximes. El mateix Fullana pareix que no està del tot conforme en l'obra realitzada si atenem ad alguna observació seua feta al respecte quan, en la seua *Gramatología Valenciana* (1919), indicava: "Teniendo, pues, en cuenta las exigencias de unos y de otros, redactamos la Gramática, siguiendo en todo lo posible, la *Escuela Evolucionista*, por ser la

más racional. Y hemos dicho que tuvimos que sacrificar, en parte, nuestras propias convicciones, o renunciar a parte de ellas, por entonces, y fue precisamente en lo que tuvimos que transigir, a pesar nuestro, como medio de unión entre una y otra tendencia; pero con el firme propósito de rectificar las concesiones hechas a una y otra tendencia, a medida que unos y otros se convencieran de sus errores". Fullana nos parla dels escriptors arcaïssants i dels qui intergraven la corrent vulgarisant.

Estudis entorn a la seua obra n'hi ha varis; els detractors de la singularitat i autonomia de la llengua valenciana juguen durament a Fullana i rebusquen qualsevol argument per a desqualificar lo que sense dubte fon una **obra magna**, a l'hora que pretenen restar importància a una autoritat que, despuix de profunds i meditats estudis, proclamà eixa singularitat de la llengua valenciana des del lexic, les estructures gramaticals i inclús des de l'ortografia.

Jugar a la trompa (II)

A la ralla:

El numero de jugadors es indefinit, aixina com el model de la trompa. Es traça una línia recta en terra, tan llarga com es considere, d'acort en el numero de llançadors. Tots els chiquets fan ballar les trompes a l'hora fins a que estes deixen de rodar. La que quede mes llunt de la "ralla" paga, es dir, se deixa parada damunt d'ella.

La tanda de tirada es per orde d'aproximacio a la ralla. Despuix comencen a llançar, d'u en u, per a traure la trompa que paga fora de la ralla. Era curios cóm se busquen les trompes de carrasca i clau de piano, perque part de l'emocio del joc consistia en partir les trompes dels demes.

Si en la tirada no toquen la que paga, poden empomar a cau de ma la propia mentres balla, i intentar llançar-la contra l'atra. Si en dos tirades no la toquen, se li torna la que paga a l'amo i en la ralla se la substituïx per la propia.

Qui trea fora de la ralla la trompa que paga, podia quedar-se en ella; pero com el disgust de l'amo era gros, a vegades es pactava un pagament, be en cromos, be en pinyols d'albercocs o en gomes de llimonada.

Si una trompa para de ballar se retira fins a la següent tirada.

Alguns chiquets ballen en un "tromptellot" o "tromptijol". Es una trompa mes gran i chata, en forma de cilindre irregular, que porta el clau casi tot ell dins de la fusta manco el cap. Com que el ballar del tromptellot es irregular, va canviant el ritme dels atres, espentant-los, i, ademes, es pot fer que dure el ball pegant-li colpets en el cordell, que porta en un extrem una "chapa" o "chavo" foradat pel mig, per a on passa la corda, el qual fa de tope per a quan es fa la tirada. Era una classe de trompa molt desijable per als chiquets.

Existix un modisme valencià relacionat en el terme "tromptellot"; aixina es diu: "Este chic es un tromptellot" (persona insegura, destrellatada, desficiada).

RAJOLES "BALLAR LA TROMPA". JARDI EL BOSCANY. MANISES.

RESENYA BIBLIOGRAFICA

VV. AA.

Nova Gramàtica de la Llengua Valenciana
RACV i Lo Rat Penat. Valencia C., 2015
(750 pàgines)

En **La Real Acadèmia de Cultura Valenciana** i **Lo Rat Penat** presenten el passat més d'octubre la **Nova gramàtica de la llengua valenciana**. Una obra que, en el centenari de la *Gramàtica Elemental de la Llengua Valenciana* del pare **Fullana**, amplia i complementa les obres gramaticals anteriors i, en particular, aquelles que, com la de **Guinot** o les de **Lanuza**, **Fontelles** i **García**, ja es redactaren seguint els criteris de les **Normes d'El Puig**.

L'equip de redacció ha estat compost per cinc membres de la secció de Llengua i Lliteratura Valencianes: **Bernat Arlandis**, **Marta Lanuza**, **Miquel Àngel Lledó** (redactor en cap), **Voro López** (director de la secció) i **Òscar Rueda** (coordinador de l'obra), i ha contat en la col·laboració de **Vicent Ramon Calatayud**, **Aureli López**, **Daniel Sala** i **Joan Ignaci Serrano**.

L'obra, en propòsit d'exhaustivitat en la descripció del fet idiomàtic valencià, i que pretén ser primordialment descriptiva sense abandonar la seua funció normativa, segueix l'esquema gramatical clàssic, en una primera part dedicada a l'ortografia i una segona dedicada a morfologia i sintaxis, fins aplegar a un total de 750 pàgines. Una ferramenta imprescindible per a qualsevol usuari de l'idioma.

Òscar Rueda

CONTACTA EN NOSATRES

Apartat de Correus 527
46002 Valencia ciutat
Telefon: 617 030 370

rogleconstantillombart@gmail.com

Rogle en Internet

Facebook: **Rogle Constanti Llobart**
Twitter: **@rogleconstanti**
Tots els exemplars estan en:
www.rogleconstantillombart.com
www.pjvalencianista.org
<http://issuu.com/rogleconstantillombart>

CRONICA

Presentacio de 50 reflexions valencianistes. La Veu del Rogle 2

El passat dia 19 de novembre, a les 19 h., el **Rogle Constanti Llobart de Cultura Valenciana** i **Edicions Mosseguello** presentaven el llibre que du per títol **50 reflexions valencianistes. La Veu del Rogle 2** en la biblioteca *Nova Al-Russafi* de la ciutat de Valencia.

En la presentacio intervingueren, ademes de **Lluís Gómez**, representant de l'editorial, els autors dels quatre texts que en el llibre tenen firma: **Mª Ampar Masiá**, autora de la *Presentacio* del llibre i tambe conductora de l'acte. **Ferran Ribes**, que escriu el *Epilec*, **Joan Sancho**, que contribuï en un *A modo de prolec*, i **Josep Peiró** que realisà un analisis de les *Temàtiques dels editorials del Rogle, del 1 al 100*.

Mª Ampar Masiá feu una breu explicacio sobre l'associacio i a continuacio **Lluís Gómez** parlà de l'importancia i el merit d'escriure i publicar en llengua valenciana.

Mes extenses foren les intervencions, tant de **Ferran Ribes**, que plantejà unes qüestions per a la reflexio sobre la dinamica del valencianisme i la seua ausencia en la societat, com de **Joan Sancho** que reflexionà, al fil dels ultims acontenyiments, entorn al terrorisme islamiste i les possibles vies per a la solucio del problema.

Finalment, **Josep Peiró** feu una breu explicacio del contingut del seu treball.

A continuacio el president del Rogle, **Juli Moreno**, feu entrega del premi -un lot de llibres- a **Julio Cob**, guanyador del concurs **Senyeres al Balco**, organitzat per **Convenio Valencianista** en la col·laboracio del Rogle.

Per al final se deixà la presentacio, a carrec de **Josep Peiró**, del DVD *En motiu de la publicacio del numero 100 de Rogle*. A l'acabar l'acte se repartí copia del mateix als assistents que generosament havien omplert la sala.

Presentacio en Catarroja

El 25 de novembre, en la Casa de la Cultura de **Catarroja**, tingue lloc una nova presentacio del llibre. Esta volta se feu conjuntament en dos publicacions mes de Mosseguello: *L'acompanyant del lliit. 18 vides per a somiar*, de **Lúcia González**, i la traduccio al valencià d'una obra classica de **Oscar Wilde**, *El retrat de Dorian Gray*.

Bona lliteratura en llengua valenciana per a llegir, i per a regalar, en estos Nadals i Reixos.

Resol l'acrostic del costat a partir de les definicions.

1. S'aplica a la terra sense arbres i que no es cultiva o no se pot cultivar perquè no es bona per a que done fruits.
2. Corfa del gra dels cereals molta. S'utilisa en alimentacio dietetica i barrejada en agua forma una pasta que se dona com a aliment per ad alguns animals, com les gallines.
3. Natural d'un país d'Àfrica, l'unic que no ha segut colonizat mai.
4. Recipient en tapa, que penja d'unes cadenes i s'utilisa per a cremar una resina molt aromatica en les cerimonies religioses.
5. Mida de capacitat per a cereals que pot variar segons les diferents zones del Regne de Valencia.
6. Botiga a on se venen capells o fabrica a on se'n fan. Ofici de fer capells.
7. Peça cubica que te en cada una de les seues cares una sifra o un numero de punts de l'u al sis i que s'utilisa en diferents jocs de taula o de sort.
8. Au de la familia dels corvits, negra en reflexos blaus i bec mes llarc que el cap. Es carronyera, encara que pot alimentar-se de fruites, ous o inclus d'algun animal viu.

La solucio a peu de pagina.

PARAULES VERTICALS

1. Trencar o tallar la fusta toscament fent que se desprenguen fragments irregulars.
2. Atrevir-se. Tindre valor per a fer alguna cosa.

				1.		2.
1.	-	R	-	-	-	-
2.				-	-	O
3.				-	I	-
4.	-		C	-	-	-
5.	-		C	-	-	-
6.	-	P	-	-	-	-
7.				-	U	-
8.	-	O	-	-	-	-

NADALENCA

Done'm l'asguilando

ADORACIO DELS MACS, JOAN DE JOANES. h. 1540.

Done'm l'asguilando
si me'l te que donar,
en esta cistella
me'l te que posar.

Done'm l'asguilando
Senyora por Dios
qué si no me'l dona
li **amussare** el gos.
iGuau, gua, guau!

Obriguen el **pastador**,
no tinguen ningun reparo,
que son festes de Nadal
i venim per l'asguilando.

(tornada)
Done'm l'asguilando
si me'l te que donar...

Senyorets i senyoretetes
aci venim a cantar
que passen molt bones festes
i bon Dia de Nadal

(tornada)

Senyor retor no s'assuste,
traga-mos el **barrilet**,
que esta nit fa un fret que pela
i hem de beure bon vinet

(tornada)

Senyorets i senyoretetes
aci venim a cantar
que passen molt bones festes
i bon Dia de Nadal.

Nadalencia tradicional de Muro
Cor Popular de Lo Rat Penat. Cançons de Nadal. Octubre, 1995

GLOSSARI (paraula/ sinonims: definicio)

Asguilando/ aguineldo/ arguineldo/ aguirlando: Castellanismes del terme **estrenes:** Regal que se dona en Nadal.
Amussare de **amussar:** Incitar als gos-

ssos per a que envisten o ataquen .
Assuste de **assustar/ esglayar/ espantar/ escarotar:** Fer por per un sortit, un sobresalt.
Barrilet: Barril chicotet. En el text, reci-

piet que conté vi.
Pastador: Habitacio de la casa destinada a l'elaboracio de pa, a on es troba la pastera i uns atres elements necessaris.

Solucio:

I RECORDA...La nostra primera paraula es **astellar**. Una **astella** es el fragment que se despren de la fusta al tallar-la o trencar-la de manera tosca o violenta, tambe s'utilisa la paraula **esguerdada**. Se diu que està **astellat** allo que està fet astelles o tambe a l'objecte de fusta que te alguna astella que sobreix en la superficie o en la vora. L'accio i efecte d'astellar es un **astellament**. Una **astellada** es un colp pegat en una astella. Es **astellador** qui astella. Eix. *Tallant la llenya s'ha clavat una astella. // Vaig a pegar l'astella de la vora de la taula per a que no acabe de trencar-se.*
La nostra segona paraula es **gosar**. Se diu que es **gosat** ad aquell que es atrevit, valent, audaç. Una **gosadia** es un atreviment o una audacia. Eix. *Ha tingut la gosadia de demanar-me diners una atra volta. // Es un home molt gosat, no te cap problema en mamprendre qualsevol negoci.*

COLABORA EN EL ROGLE

Donar difusio ad esta publicacio es la millor forma de col·laborar en nosatres. Tambe pots

fer-te **soci** (36 € a l'any) o **colaborador** (12 € a l'any), i t'enviarém a casa tots els numeros que es publiquen durant l'any. Si tens voluntat de fer alguna puntual aportacio economica, tambe

te quedariem molt agraits. El nostre numero de conte, en **Caixa Ontinyent**, es:

ES61 2045 6014 65 3000195833